

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.н. арх. Александър Д. Слаев
за предварително обсъждане на дисертационен труд
за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“,

Професионално направление:

5.7 „Архитектура, строителство и геодезия“,
Докторска програма
„Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство“

Докторант: урб. Любомир Георгиев Петров
Научен ръководител: доц. д-р арх. Милена Ташева-Петрова

ТЕМА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД:

СОБСТВЕНОСТТА КАТО ФАКТОР ЗА ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ МЕГАПРОЕКТИ И ГРАДСКО ОБНОВЯВАНЕ

Настоящото становище е изготвено в съответствие със заповед № 502 от 13.07.2021 на декана на Архитектурен факултет при УАСГ - София за назначаване на Научно жури по процедура за защита на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на урб. Любомир Георгиев Петров по професионално направление 5.7 „Архитектура, строителство и геодезия“, докторска програма „Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство“.

Урб. Любомир Георгиев Петров е представил пред Катедра „Градоустройство“ разработена от него докторска дисертация на тема „СОБСТВЕНОСТТА КАТО ФАКТОР ЗА ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ. МЕГАПРОЕКТИ И ГРАДСКО ОБНОВЯВАНЕ“.

Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Процедурата по конкурса е коректно спазена.

1. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд се състои от общо 269 стандартни страници, включващи 49 таблици и 52 фигури. Цитирани са 156 източника страници с илюстрации. Докторатът съдържа 7 основни глави, включително Въведение, четири глави на основното съдържание, Заключение и Библиографска справка.

2. Актуалност и значимост на изследваната проблематика

В уводната част най-напред са изложени причините, поради които през последните три десетилетия нараства значението на реализацията на инвестиционни намерения, обхващащи големи територии в градската среда. Както авторът отбелязва, „планирането се забелязва тенденция в предвиждането на все по-големи по обхват многофункционални зони, добре подсигурени в транспортно отношение, което от своя страна дава по-големи възможности на инвеститорите да използват напълно потенциала на територията“.

3. Задачи, обхват и метод на изследването

Основна задача на изследването е формулирана като разработване на урбанистични насоки за оптимална локализация и реализация на мегапроектите с оглед превръщането им в ефективен инструмент за градско обновяване в условията на глобализация и недвижима собственост, управлявана на пазарен принцип. Определени са пет специфични задачи: изследване на теорията и практиката, свързани с мегапроектите; изясняване на тяхната теоретична същност българския контекст и изследване на развитието и особеностите им в София; определяне на основните изисквания за тяхната оптимална локализация и реализация; разработване на методика за оценяване на целесъобразността на локализацията на мегапроектите, както и факторите за тяхната успешна реализация; и формулиране на практически насоки за усъвършенстване на системата, определяща развитието на града по отношение на възможностите и изискванията за локализиране, реализация и оценка на въздействията на мегапроектите

Териториалният обхват е дефиниран от три казуса, като на микро-ниво е обхваща конкретни локализации на мегапроекти и техните контактни зони.

Функционалният обхват включва влиянието на мегапроектите върху процесите на градско обновяване и пространственото развитие на територията.

Методическата последователност включва 1) анализ на контекста, същността и характеристиките на мегапроектите и градското обновяване; 2) определяне на видовете критерии за оценка на мегапроектите; 3) систематизиране на характеристиките на градската структура, морфология и връзки като фактори за ефективно градско обновяване; 4) създаване на методика за оценка на оптималната локализация и реализация на мегапроектите; 5) тестване на методиката за оценка върху мегапроекти, които са реализирани или са предвидени за реализация; и 6) формулиране на практически насоки за усъвършенстване на системата от планови инструменти, определящи урбанистичното развитие на гр. София.

4. Съдържание на дисертацията

Съдържанието на дисертацията е изложено в следните глави:

- Теоретични аспекти, които изясняват 1) същността на мегапроектите и техните характеристики, както и двигателите за тяхното прилагане и за повишаване на броя им, техния жизнен цикъл и основните източници на финансиране; 2) критерии за тяхната оценка като инвестиционна инициатива; 3) връзката и териториални изисквания към мегапроектите и градската структура; 4) същността на градското обновяване; и 5) признаците за ефективно градско обновяване в градската среда.

- Урбанистичен анализ, който изследва мегапроектите и урбанистичното планиране на гр. София и след това разглежда три конкретни случая и прави сравнителен анализ между тях.

- Урбанистични насоки за оптимална локализация и успешна реализация на мегапроектите, включващи 1) Методика за оценка (цел, основания и принципи, критерии, участници и етапи), 2) Оценка на критериите за локализация и успешна реализация, 3) Формулиране на оптимални изисквания за локализация и успешна реализация на мегапроектите, 4) Експериментално приложение на методиката за оценка и 5) Препоръки за оптимизация на оценката на критериите за локализация и успешна реализация

- Критерии за оценка на локализацията и успешната реализация на мегапроектите в системата от планови инструменти на Столична община: 1) Критерии за оценка на мегапроектите в контекста на моделите за тяхното формиране, 2) Възможности за интеграция на методиката за оценка и моделите за формиране на мегапроектите в системата от планови инструменти на Столична община и 3) Обобщени резултати и изводи относно приложението на методиката за оценка в системата от планови инструменти на Столична община

4. Приноси на труда

В заключителната част са направени изводи относно приложението на дисертационния труд. Авторските приноси са определени като

Научни приноси:

- Извършване на обзор на теорията и практиката на мегапроектите като обект и предмет на изследването и взаимовръзките между собствеността, мегапроектите и градското обновяване.

- Изясняване на теоретичната същност на мегапроектите в българския контекст и представянето на систематизирано изследване на развитието и особеностите на този тип проекти в град София в периодите преди и след 1989 г.

- Изясняване характеристиките на видовете модели за формиране на мегапроекти и връзката им с критериите за тяхната локализация и факторите за успешната им реализация.

Научно-приложни приноси:

- Представяне на резултатите от сравнителния анализ на избрани мегапроекти в строителните граници на гр. София. Синтезиране и оценяване на характеристики, процеси и взаимодействия, отнасящи се до основни групи критерии, като са формулирани изводи за ключовите фактори имащи отношение към мегапроектите и връзката им с урбанистичните политики, планирането, развитието на пазара на имоти и градското обновяване.

- Създаване на методика за оценяването на влиянието и целесъобразността на локализацията на мегапроектите, както и факторите за тяхната успешна реализация

Приложни приноси

- Формулиране на практически насоки за усъвършенстване на системата от планови инструменти, определящи урбанистичното развитие на гр. София (ОУП, ПИРО, Визия за София) по отношение на възможностите и изискванията за локализиране, успешна реализация и оценка на въздействията на мегапроектите, чрез прилагането на създадената методика.

5. Забележки и препоръки:

Препоръчвам на урб. Любомир Петров да продължи изследователската си дейност по развитата в дисертацията тема като се фокусира главно върху Методиката за оценка на критериите за локализация и успешна реализация и нейното приложение, както и развиването и допълването на препоръките за оптимизация на оценката на тези критерии. След допълнително задълбочаване и развитие на изследването в тази насока, препоръчвам дисертацията да бъде издадена като самостоятелна монография.

6. Заключение

В съответствие с направените в това становище изводи относно актуалността и качествата на представеното от урб. Любомир Г. Петров проучване, смятам, че дисертацията съдържа теоретични и научно-приложни резултати, представляващи оригинален принос към теорията. Поддържам виждането, че и дисертационният трудът на урб. Любомир Петров отговаря на изискванията за придобиване на ОНС „доктор“ по чл. 26, ал. 2 и 3 и чл. 12, ал. 3 на ЗРАСРБ. Съответно, подкрепям неговата кандидатура и предлагам на Научното жури да присъди на урб. Любомир Г. Петров образователна и научна степен “ДОКТОР” за изготвената дисертация на тема: „СОБСТВЕНОСТТА КАТО ФАКТОР ЗА ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ. МЕГАПРОЕКТИ И ГРАДСКО ОБНОВЯВАНЕ“.

14.09.2021

проф. д.н. арх. Александър Д. Слаев